

LLL resa genom Jämtland samt en del af Norrige 1819

<sid1> Några anmärkningar vid en resa genom Jämtland, samt en del af Norrige 1819. af L. L. Læstadius.

Med gifven anledning af Rector Backman på Frössön, företog jag en resa 1819 genom Jämtland, samt de medlersta Provincerna af Norrige. Ändamålet med denna resa var, att insamla af så väl Svenska som Norrska fjellörter så mycket, som min lilla Botaniska kännedom, och knappa omständigheter kunde medgifva.

Plan till denna resa var sålunda anställd: 1mo ärna[-]de jag vid min resa genom Jämtland här och där göra några Excursioner, Och sedermera begifva mig öfver till Norrige. 2do vid framkomsten till Norrige, borde resan fortsättas norrut Längs efter Sewe[?]åsen, samt vid före[-]fallande omständigheter äfven fästa någon uppmärksam[-]het på Norrska Skärgårdarna. 3^{tiö} Sedan jag hunnit komma mitt emot min hemort Piteå Lappmark, skulle resan afbrytas tvärs öfver fjellryggen, samt fullbordas vid ankomsten till min fäderneort.

Resan anträdde ifrån Hernösand den 6 Junii. Jag hade den lyckan, att genom någon väns recom<sid2>mendation, få njuta fri skjuts ända till Frössön, i följe med Proviants-Transport, som framskaffades med Kronoskjuts till Frössö mötesplats. Innan afresan skedde ifrån Hernösand, hade jag redan medtagit Exemplar af vårens förstling (Primula Veris), Cardamine Petræa, Asple[-]nium Trichomanes, Ruta muraria m.fl.

Den 14 Junii skedde ankomsten till Frössön. Denna Ö tyckes skilja sig ifrån det Subalpina af Vesterbottens Lappmarker derigenom, att den Jämte en mängd fjellväxter, äfven hyser många sydligare innevånare. Under Excursioner till åtskilliga kuster af nämnde ö, insamlades alla de då derstä[-]des i blomma varande örter, af hvilka de sällsyntare förtjena at nämnas. Ophrys myodes, samt corallorhiza, Orobus Vernus, Lonixera Xytosteum, Ribes Alpinum & Rubrum, Ajuga Pyramidalis, Convallaria Majalis, Lathyrus Pra[-]tensis, Lothus corniculatus, och Satyrium viride voro allmänna på hårdvallängar. Plantago media, Polygata amara, Potentilla anserrina, Trifolium Pratense, Veronica Seroallifolia[?], samt viola canina, voro äfven ymniga på Torra ställen. Primula Veris, Farinosa, stricta, samt Viola Biflora[?] träffades allmännast omkring Kungs gården. Geranium Robertianum, Convallaria Polygonatum, Potentilla argentea samt Saxifraga In[?]actyl [[ett överstrykt ord](#)]. voro att finna på Önöberget. Tussilago frigida jämte Scirpus serrugineus träffades på em [=en] myra nedanföre på Stockes ägor.

<sid3> Cardamine Amara, Veronica Beccabunga, Triglochin Palu[-]stre visade sig ej sällan på våta ställen. Åtskilliga andra vexter voro icke sällsynta, sosom: Astragalus Alpinus, Juncus Triglumis, Myri[-]ca gale, Orchis Latifolia, Stellaria Nemorum, Satyrium Nigrum[?] Salix glauca, Eriophorum Alpinum, Polemorium Cæruleum[,] Aconitum Napellus* [[*<fotnot> Secundum Rectorem Backman varius](#)], et Septentrionale,

LLL resa genom Jämtland samt en del af Norrige 1819

Carices Dioica, chordorhi[-]za, Paniculata, Limosa, globularis, digitatans[?]
Pallescens. m.fl.

Igenom en Viss Studerandes vårdslöshet, hade en mig tillhörig kappsäck blifvit lemnad [*<i>Torp --> överstrykta ord*] på en gästgifvare[-]gård i Torps Socken i Medelpad ungefärligen 10 mil ner om frössön. I anledning deraf var jag tvungen, att göra en resa till[-]bakas, för att afhämta densamma. Efter åtta dagars vistande på Frösön, anträdde denna resan till fots den 20 Junii. Jag styrde min kosa åt södra sidan af Storsjön, samt kom på första dagen till Sunne ett ibland de Största Pastorat i Jämt[-]land. Derifrån fortsattes resan den 21 till oviken. Under vägen träffades Ophrys Ovata ej långt ifrån Sunne Prestegård. Vidare på södra sidan af Storsjön ej långt ifrån oviken märktes Ophrys Cordata, af hvilken sistnämnde jag äfven sett Exemplar på Frösön. Den 22 Junii gjordes några Ex[-]cursioner omkring<.> Owiken, hvarest ibland annat äfven Carex ostrata, och Jun[-]cus Trifidus voro till finnandes. Samma dag fortsattes resan till en by, som är belägen gent emot Hofverberget.

Den 23 följde [=följde] jag tätt inunder Hofverbergets Södra sida, hva[-]rest utom mycket annat äfven hämtades aspidium montanum. Det är ett medelmåttigt skogsberg, och kan efter min tanka jämföras med Nammatchs i Quickjock.

<sida4> Den 24 eller midsommar dagen fortsattes resan ifrån Berg, ett medelmåttigt Pastorat i Sy[d]östra Jämtland. Händelsevis hade jag der kommit i sällskap med en Magister Lagergren, som var stadd på vägen till Hafverö. Som Lands[-]vägen derstädes lärer vara mindre god, so togo vi en gena[-]re väg tvär[s] igenom skogsmarken till fots, samt framkom[-]mo efter 2^{ne} dagars marcherande. Emellan Berg och Haf[-]verö träffades Orchis Bifolia. Hafverö so[c]ken ligger på gränsen af Jämtland, Helsingland och Medelpad.

Den 27 skedde resan ifrån Hafverö till en By som är belägen några mil i syd[o]st från Hafverö. Carex Leucoglochis[?] träffades derstädes i någon myckenhet. Den 28 framkom jag till Bådsjö Anex, och var således åter kommen på stora Lands vägen, nära Bådsjö träffades Lychnis Viscaria et[?] Gentiana nivalis m.fl. Den 29 framkom jag till Torp och fick ändteligen rätt på min förlorade kappsäck. ifrån Torp lejdes skjuts till Frösön, dit ankomsten skedde den 30.

Den andra Julii anträdde resan till Norrige, och Rector Backman gjorde mig sällskap till Tax[?] Elfven. Hippuris vulgaris samt myosotis Palustris visade sig på fuktiga ställen på båda sidor om Landsvägen. Gentiana nivalis och Campestris, Låto äfven visa sig ej långt ifrån Rödön. Den [*<sednare> överstrykt ord*] förra hade jag äfven sett ej långt ifrån Torp i Medelpad.

LLL resa genom Jämtland samt en del af Norrige 1819

Den 3dje Julii fortsattes resan ifrån fax Elfven till Äggs gästgifvare gård. Under vägen träffades vid en källa Epi[-]lobium Alpinum β fontanum, Stellaria Uliginosa, Nemorum.

<sid5> Den 4de fortsatte jag resan ifrån Ägs Gästgifvare gård till Unders Åkers Kyrka. Här börjar redan landet få ett mera fjellikt utseende man har ifrån Unders åker betrakta nordöstra delen af Åreskutan. Sedan jag rastat en dag hos Pastor Arbman i Unders åker [<en dag> överstrykta ord] fortsattes åter resan den 5 Julii, hvarefter jag framkom till Årekyrka el. By omkring middagstiden.

Åreby ligger tätt invid foten af södra Åreskutans. Den har utsigt till söder öfver Åre Sjö, på hvars södra sida en lägre ås sträcker sig fram, som af inbyggarena i denna trakten kallas Renfjellet. I vester skyddas den äfven från Vestanstormarna af ett betydligare fjell kallat Medl[några överstrykta bokstäver]fjellet. Denna ort tyckes således af naturen vara väl befästad. Knappt var jag framkommen till Byn, förr än jag, efter att hafva betingat mig mat och Husrum för några dagar, gjorde min första Excursion opp åt Skutan. Jag hant likväl ej kom[-]ma längre den dagen än<d> till den delen af Berget, som kallas Toff[-]hummeln[?]. Det vore en onödig sak, att här oppräkna de rariteter, som redan där insamlades. Det är nog af, att hafva näm[n]t, att trakten häromkring stående alldeles öfverens med dylika fjellbaser i Lappmarken; hvarföre den äfven hyste alla de växter, som van[-]ligtvis pläga finnas växande i de Subalpina delarna af lappmar[-]ken. Juncus Castoreus visade sig under Toffhummeln; dock som det syntes ej i någon mycken myckenhet. Astragalus Proboides[?] växte där äfven ända till mans hög.

Den dagen derefter, som var den 6 Julii, gjorde jag en hufvud Expe[-]dition opp åt den egentliga Skutan, hvarvid jag tog vägen efter den dal, som ligger emellan bägge Humlarna. En liten, igenom denna dalen, ifrån fjellet nedforsande Bäck, erbjuder redan på sina stränder åtskilliga rara fjellörter. Upstigandet på Berget ifrån denna sida är oemotsägligen mödosam; men så kan man ock med skäl säga, att det lönar mödan.

<sid6> Sedan jag bestigit öfversta toppen, samt sett mig väl omkring, åter[-]vände jag till mitt Logie, lastad med många goda saker.

I anseende till börden, kan alldrig Åreskutan komma i Jämförelse med de högre fjellbergen; men såsom ett enskilt berg betraktat, hvaraf nästan en 3dje del är bevuxen med Skog både gran och Björk, blifver det bland de märkvärdigaste i Norden.

Sjelfva benämningen af Berget föregifva kringliggande åboer skola härleda sig derifrån, att Noach vid förbiseglandet, lemnat efter sig en å af Archen på detta Berg, att det derföre blifvit kalladt Åreskutan; emedan formen deraf liknar kölen af en skuta (Skepp). Ifrån Mörviken (Åreby) till Toppen af den så kallade Toff-Hummeln, ansåg jag ej böra längre än en fjerndel; då man dervid kan anmärka, att Toppen af ToffHummeln var fullkomligt

LLL resa genom Jämtland samt en del af Norrige 1819

fjell [?] och deremot växte ett härligt korn vid foten af densamma. man sade, att god årsväxt kunde erhållas der så ofta den kunde erhållas på andra ställen i Jämtland med undantag af frost, hvaröfver inbyggarna stundom klagade.

Den 7de gjorde jag en resa till mullfjellet, som ligger i Vester ifrån Åreskutan. Hela trakten deromkring var alldeles steril; så att der fanns nästan ingen af de växter, som funnos på Åreskutan.

Vid mörviken uphöra redan alla Gästgifvare gårdar, så att en resande kan blifva illa belåten vid vissa tider af året; emedan det är ingen viss ordning med Skjutsen. Mitt värdsfolk var ganska välvilligt. Igenom deras åtgärd fick jag väl häst, dock utan kärra, så att jag vid afresan ifrån Mörviken, som skedde den 8 Julii, måste låta klösja mina saker men gå slf [=sjelf, själv]. Vid ankomsten till Dufve, funnos inga hästar hemma [<hemma> överstrykt ord] hvarföre jag måste vänta på hästar ända tills följande dagen. <sid7> Under det jag gick och besåg trakten, märkte jag några Exemplar af Primula Stricta, som framträngt sig ända dit opp samt ophrys Corallor[r]hiza. På norra sidan om gårdarna ligger en hög backe, hvar[-]på Svenskarna Tre gånger bygd en fästning, hvilken dock blifvit af norskarna lika många gånger ut[?]ifven.

Den 9 Julii fick jag ändteligen häst, samt en flicka till skjuts bonde, som var förnäm att hon bestod sig skärskild häst med Sadel, då jag deremot måste antingen gå, eller också sitta ofvanpå de klöfjade sakerna. Ifrån Dufve vidtog redan den nya Landsvägen, som håller på att byggas till norrige, emellan Dufve och Stall tjernstugan möttes ett sund, som ännu icke var begygt med bro; ejheller fanns där någon åbo hvarken till höger eller vänster, och således icke heller någon båt. Till all lycka träffades några bönder, som voro sysselsatta med att flytta timmer, till en Bro, hvarmed sundet fram[-]deles borde beläggas. De [en överstrykt bokstav] hjälpte mig öfver Sundet, men lemna[-]de mig på andra stranden, samt gåfvo mig det rådet, att lemna mina saker på stranden, och sjelf begifva mig till Byn, för att derifrån låta med häst hämta mina saker.

Den stolta Riderskan var redan återvänd med sina hästar ifrån östra sidan stranden [ordet stranden skrivet ovanför ordet sidan] af Elfven, där jag ännu Stod rådlös på den Västra. Jag försökte om jag ej kunde bära mina saker sjelf; men den öfverlägsna tyngden hindrade mig från detta företag. jag var tvungen, att lemna dem, samt gå fram till byn; men när jag gått ett litet stycke, mötte jag tvenne hästar, som gingo i bet; samt ett stycke längre fram en bonde, som höll på att arbeta med vägen. På erhållen underrättelse, att det vore hans hästar, som jag sett gå gingo i bet, anhöll jag, att han måtte hämta mina saker, samt skjutsa dem till Byn; hvilket han lofvade, dock icke förr, än längre in på aftonen; "ty, sade han, "Du hinner ändå ej längre än till Byn idag". <sid8> Jag begynte emellertid, att Språka med Gubben, hvarpå han Bjöd mig litet mjölk och Bröd af sin matsäck. Jag beqvämade mig efter Gub[-]bens önskan, samt tog efter

LLL resa genom Jämtland samt en del af Norrige 1819

slutad måltid, en Spade, och började hjälpa honom i hans arbete. Det verkade så mycket, att Gubben icke allenast lät hämta sakerna till byn utan efven lofvade mig, att följande dagen lägga dem på hans hästar, som voro bestämde att skjut[-]sa någon Proviant för manskapet, som voro sysselsatte med vägen.

Den 10 Julii skedde resan ifrån Stalltjernstugan till Skarstugan. Man framforslade Proviant jämte diverse saker på små slädar hela 3 a 4 mil. Af Brist på Hästar var jag tvungen, att uppehålla mig i Skarstugan en dag. Denna By, som är den öfversta i Jämtland åt den trakten, är belägen nära skogbrytningen. Där vexer icke säd; men ängar finnas där tillräckligt. Förbi denna By resa både Norskar och jämtar, så väl om sommaren, som om vinteren. Inbyggarena i Skarstugan äro berättigade att uppbära en kanna korn af hvar och en bonde öfver hela Jämtland, emot den förbindelsen, att hålla husrum samt Hästfoder för alla dem af Jämtarna, som resa den vägen.

Man hade hunnit år 1819 med den nya Landsvägen ända till en half mil nära Skarstugan. Den tyckes väl vara behöflig, och kommer att i någon mohn befrämja handeln; men dess förfärdigande kostar ansenliga Penningesummor.

Den 11 Julii ankommo några resande el. Skojhandlare ifrån Norrige. Jag betingade mig skjuts med deras Skjutsbönder, samt reste om natten ifrån Skarstugan till Luhl [?], hvilken väg man räknar vara 3 mil lång. Genast vid ankomsten till denna dal, helsades jag af Sydläntare örter. Sjelfva den egentliga fjellryggen ifrån den ena skogen till den andra kan vara en mil bred.

<sida9> Då man redan hunnit till grä[+n]sen af Norrige, samt är på vägen att lemna ett land, som man engång besökt; men måhända alldrig kom[-]mer [<till baka> [överstrykta ord](#)] återse; vore det ej tillbörligt, att stanna, vända sig om, och göra några reflexioner öfver dess innevånare och dess seder.

Jordmånen i Jämtland är i allmänhet bergaktig dock icke Steril. landet genomskruret af Elfvar och Sjöar. I synnerhet är trakten omkring Storsjön rätt intagande. Åkerbruket idkas och Landet producerar säd till inbyggarenas behof. Man klagar, att Åkerbruket lider derigenom, att nästan hvar bonde är tillika köpman. Bönderna göra nästan alla [[några överstrykta bokstäver](#)] vintrar, resor öfver åt Norrige uphandla der fisk, jämte andra varor, samt föryttra den sedermera uti åtskilliga Provincer. Genom sådane handels resor utmärglas deras hästar, samt göras oskiklige till Åker bruket om sommartiden.

Sederna äro enkla och folket okons[t]ladt. Folket friskt, raskt, arbet[-]samt, försedt med frisk hy. I Synnerhet Gubbarna med sitt hvita Skägg, äro en prydnad för detta land. Kläderna bibehålla sin gamla form. Där brukas alldrig lifklädningar af fruntimmer bland högre Ståndet. Karlarna

LLL resa genom Jämtland samt en del af Norrige 1819

nyttja både om högtids dagar, samt ärkdagar, sina gråa walmars jackor, och korta knäbyxor, merendels af Skinn.

Vid Luhl [[Juhl?](#)] den första byn på Norska sidan, möttes jag redan af Svårigheter med Norska myntet. Det var med svårighet, som de der mitt i far[-ä]vägen liggande skjutsbönder kunde förmås att emottaga svenska Sedlar. Det vore nödigt, att nämna litet mera om myntet.

Deras mynt heter i Riksdaler, Schillingar, och Orl. [?] för längre tid till baka brukades en sedel kallad Riksbanksdaler, som skall ifrån början hafva varit lika med 5 orl [?] i Silfvermynt; men dess värde var i Sednare tider nedsatt ända till 12 S. Då uprättades en ny Banque i Trondhjem, hvarifrån sedlar utkommo ifrån 1 till 100 RD Specié. Hvar och en sådan RD, Specié innehöll 5 orl [?] S.ml. [[S.mt, silvermynt?](#)] och hvarje ort var lika med 24[?] Schillingar. En Shcllg. Danske värderades lika med ½ Skilling i svenkt [[svenskt](#)] mynt Banco. Således svarade en Ort emot 12 Schillingar Bco, eller 18 S Rgs efter vårt mynt; hvilket, om de [<sid10>](#) erhöles i Kåpparmynt, gillades och emottogs af Norskarna sosom svarande emot en Ort; men ville man betala dem med sedlar, måste man erlægga 32 S. för hvarje Ort.[?]

När man nu befinner, att skjutsen för en mil betalades med en Ort [?], samt tillägger 4 Sch. åt Gästgifvaren, som bebådar den skjutsan[-]de om resandes ankomst, 4 S för kärran för hvarje mil, hvilket tillsammanlagt gör 1 Ort [?], och 8 Schillingar; så skulle hvarje mil komma att kosta 42, 2/3 S i Svenskt mynt.

Vill man åter resa Sjöväg; som det gifves ingen annan väg ifrån Nummedalen Norut, så måste man betala 20 S åt hvarje roddare men blir vanligen icke skjutsad med mindre, än tvänne roddare. Lagg här till 8 Skillingar för båten, så kommer hvarje mil sjöledes att kosta 48 Skillingar i Dansk mynt. Det gör i Svenskt mynt 1 RS, och 16 Skillingar.

Om morgonen 13 Julii begaf jag mig ifrån Luhl till Indahl, en by som är belägen 3 mil ifrån Luhl. Nära Indahl ligger ett högt emot Söder sluttande berg, som ej hade någott vis[s]t namn. Det tycktes vara af[-]bränt för några år till[[ba](#)]ka; men utgjorde nu den angenämaste trakt[[en](#)] för Botanisten, utom alla andra sköna saker träffades der [Saxifrag\[\[a\]\(#\)\]](#) [Cotyledon](#), [vicia Sylvatica](#), [Poa Sudetica](#), [Stachys Sylvatica](#), [Scropu\[-\]laria Nodosa\[?\]](#), [Hypericum montanum](#), [Epilobium Montanum](#) m.fl.

Öfver hela berget växte [smultron](#) i största ymnighet, hvaraf jag åt så mycket som behagades; och om jag haft någott att plocka uti, hade jag vis[s]t kunnat insamla en par kannor.

Den 14 Begaf jag mig ifrån indahl. Här vidtager väl redan Lands[-]väg, hvarvid man således kan göra den anmärkningen, att ifrån bör[-]jan af Landsvägen i Norrige till början af Landsvägen i Jämtland, är det ungefärligen 6 mil, hvilken sträcka är ännu aldeles [[ett överstrykt ord](#)]

LLL resa genom Jämtland samt en del af Norrige 1819

obanad väg. På ungefärligen en och ½ mils afstånd från Indahl, sade man närmaste kyrka vara belägen, samt Prestegård, hvarest då för tiden Residerade en Probssen Brandt. <sida 11> Man beskrev för mig denna Herrn, sosom en gästfri och välvillig man, hvarföre jag beslöt, att göra min uppvaktning hos honom, sosom dender kunde gifva mig goda råd, huru jag kunde beqvämligast företaga min resa o.s.v. Vid min ankomst anhöll jag under[-]dånigst, att få botanicera på hans ägor, hvarpå han Svarade mig, att det funnes samma blomster framföre mig, som på hans ängar, samt påtrugade min Skjutsbonde, att Skjutsa mig längre fram.

Att icke alldeles förklena Probsten Brandt, får jag nämna, att han gaf mig en måltid mat, samt skänkte mig en Specie RS, som jag åstundade att växla af honom emot Svenska Penningar.

Snart blef jag således derifrån Expedierad, samt framkom samma afton till en By som kallas Åre. Ifrån denna by kan man resa sjövägen till Trondhjem. Man kan äfven resa Land[s]vägen så väl söderut, som norrut.

Vid framkomsten till denna by, började jag öfverlägga, huru jag borde ställa min resa. Jag hade så mycket saker med mig, att det ej var möjligt, att bära dem ensammen. Att leja Skuts blefve för kostsam; ty sådant förfarande Skulle snart hafva Sprängt min lilla Banque. Jag föreslog således tvenne forslager, hvaraf ettde[-]ra borde välja. Det ena var att resa till Trondhjen, för att derifrån directe begifva mig sjövägen till Nordland. Det andra var det, att köpa mig en liten vagn, på honom lägga mina saker, samt marchera så långt, som vägen reste [?]. Det sednare var i Synnerhet Smikrande i Botanisk hänseende.

Ändteligen beslöt jag att resa till Tronhjem. I sådant afseen[-]de talade jag med en Skeppare, som snart vore färdig, att a[f]segla, att få följa med honom till Trondhjem. Han lofvade mig det, samt lofvade äfven att han skulle säga mig till när han vore färdig (clar). Icke desto mindre seglade han från mig om natten, [<samt> överstrykt ord] hvar[-]före jag var nödsakad, att resa landvägen till Trondhjem.

Den 16 Julii skedde resan ifrån Åre till Levanger en liten obetydlig stad: Igenom en beskedlig Påstmästare Stens [?] tjenst <sida12> fick jag vaxlä [=växla] Norrska Penningar: Han upmuntrade mig äfven att resa till Trondhjem, samt gaf anvisning på en Handelsman Nordenström <[fotnot] *prostson ifrån Jemtland.> hvilken sosom Landsman, kunde vara mig till handla med sin hjelp och goda råd.

Hela trakten ifrån Lervanger[?] till Trondhjem var mycket angenäm, och rik i Botaniskt hänseende. Jag uptog der nära Landsvägen: Geum Urbanum, Veronica Beccabunga, Verbascum Nigrum [,] Bunias Cakile [,] Prenanthes muralis, Lapsana Communis, glaux marittima, Elymus Arenarius, Cirsea Alpina, Saxifraga Aizoides, Pullmonaria marittima, Galium Aparine, Lychnis flos Cukuli m.fl.

LLL resa genom Jämtland samt en del af Norrige 1819

Den 18 Julii skedde framkomsten till Trondhjem. Enligt anvisning ärnade jag ställa mig in hos Handelsman Norden[-]ström; men han var ej vid min ankomst hemma. Jag fick emeller[-]tid sätta in mina saker hos en fattig änka, som ärböd af det lilla hon hade både mat och husrum.

Om morgonen den 19 recommenderade jag mig hos Handelsmannen Nordenström, som nu var inkommen från Sina Landtgoods. Han gaf mig den goda underrättelsen, att nu för närvarande vore ingen färdig, att segla till Nordlanden, samt att jag tills vidare kunde angage[-]ra mig hos en viss Hökare; där man kunde få Husrum och spisning för någorlunda billigt pris. Jag kunde dock ej få bättre vilkor, än det jag ägde hos min fattiga, men välvilliga värdinna.

Jag gick emellertid, och såg mig före, samt råkade händelsevis, att blifva bekant med en Rogert [?] Justitiarius i Stifts Öfverrätten. Jag blef bjuden af honom, att Spisa middag; han gaf mig äfven Gunneri flora Pars 1mo vid min af[-]resa. Efter trenne dagars vistande i Trondhjem, fick [[<jag följa> överstrykta ord](#)] steg jag om Bord hos en Nummedalsfarare. [<sida13>](#)

Min beskedliga värdinna ville ej emottaga någon betalning af mig vid min afresa. den 23 Julii anträdde resan ifrån Trondhjem[.] Resan gälde blott inskärs inom Trondhjems fjord, och inom tre dagar Landsteg jag ej långt ifrån Nummedalen. Under vägen skedde Landstigning på några ställen, hvarunder insamlades några örter ibland dem: Serapias Latifolia, Spergula Nodosa, Polygala vulgaris, Anthirrhinum Linaria, m.fl. Ononis Arvensis, Scabiosa Succisa, Ligusticum Seoticum. Cocclearia Anglica. [[Cochlearia angelica?](#)] Under vägen öfver det så kallade Nummedals Edet funnos Scirpus Sylvaticus, Campanula Latifolia, Nymphæa Alba, Mentha arvensis, Plantago Marittima.

Den 26 Julii framkom jag till Öfvergård ett ställe i Num[-]medalen. Där vid Öfvergård uphör all Landsväg. man kan blott resa sjövägen derifrån norrut. Där bodde en Riksdags man vid namn Barlin, som hade gjort betydliga upodlingar omkring sig. Sosom Norra Påsten plägade passera där förbi, beslöt jag stanna quar i Öfvergård några Dagar, för att vidare[.]vid dess ankomst kunna fortsätta resan Norrut. Lysimachia Thyr[s?]iflora, Anthericum ossifragum, Orælea Spicant, tyktes där hafva stämt möte med Sonchus Alpinus, Carduns[?]Heterophyllus, jämte andra som brådas på Norden.

Hans Barlin Hade 20 Torpare under sig för det lindrigaste vil[-]kor som kunde Existera, samt ärnade annu tillsätta flera med fram[-]tiden. Han var äfven mechanicus. han hade bygt en såg som sattes i rörelse af en häst, samt ett lerbruk, som sattes i gång med ganska obetydligt vatten.

Vid min afresa, som skedde den 30 Julii, gaf han mig en Liten Compass, samt en Låda för att conservera mina böcker emot regn. tog ingenting för mat och husrum samt gaf mig god recommendation hos Påstbönderna. Resan fortsattes ända till Helgeland. —

LLL resa genom Jämtland samt en del af Norrige 1819

Denna perioden var den besvärligaste under hela min resa. Icke nog med att hungra och vaka, måste jag äfven arbeta, ro, betala halfskjuts och dertillmed uptaga ovet af Påstbönderna. <sid14> Under alt detta tyktes jag äfven vara öfvergifven af Floran, som annars var min tröst i sorgliga tider. Slatice armeria, och Erica Tetralix voro der enda af dess barn, som hälsade mig.

Ändteligen framkom jag den första augusti till Tävåker, ett Ställe, som ligger på gränsen af Helgeland i Solstad Socken. Här kom påsten att stanna för någon tid, hvarföre äfven jag var nödsakad, att göra det samma. Lyckligt[-]vis råkade jag uti Påstmä[-]staren derstädes en god och gästfri man.

De kala [?] be[r]gen och de ned i Hafvet lodrätt fallande klippor visa sig här uti en respectabel gestalt. Här uti ett Berg, som ligger på norra el nordvestra sidan om Tävåker[?] insamlades, Gnaphalium Supinum, Serra[-]tula Alpina, Carex Saxatilis, Hieracium Alpinum, Aspidium oreopteris, Epilobium Alpinum m.fl. Onoclea Crispa fanns der äfven i myckenhet, Phalaris Arundinacea.

En Handelsman Stalin ankom denna tiden ifrån sin hemort Löfön, för att hänta [hämta] ved till sitt behof; emedan de som bo uti Skärgår[-]darna, måste hämta ved 3 a 4 mil innifrån Landet. Med honom begaf jag mig den 7 Augusti till Löfön. Vi seglade under vägen förbi Alsta. Hög säte för Biskopen i Nordlanden.

Ifrån Löfön räknade man 3 mil till Vessen [?], hvilken Socken ligg[-]ger mitt emot Sorselet, i Umeå Lappmark, samt 7 mil till Ran, som ligger mitt emot Arjeplog i Piteå Lappmark.

Af brist på norska myntet, måste jag taga närmaste vägen till vessen. Jag begaf mig således ifrån Löfön den 11 Augusti, samt framkom ej förr än om natten till Vessen. Skjutsen för den[-]na väg kostade jämt en Rgs Specie eller 10 plåtar efter vårt mynt.

Jag kom att fara in hos en Länsman, som ingalunda trodde att jag vore en rättskaffens menniska. det var med möda han kunde Läsa mitt Pass, klagande, att Svenska språket skor[-]rade allt för illa i öronen. Emellertid blef mig beviljat hus[-]rum öfver natten. Om morgonen var alt förvändt i vänlighet. <sid15> man föregaf, att Gårdagens förfarande, förorsakades af mistan[-]kar för en tjuf, som vore nyligen undsluppen ifrån någon arest. Här drack man Caffé med Spillkummar [?] och icke i Thékoppar. Nu gick jag, för att göra min Upvakning hos Socknens ärevördige Pastor. Det var ej öfver [*i* överstrykt tecken] 1/4 mil ifrån Länsmans bostället till Prestegården; men åt[-]skilliga krokvägar gjorde, att jag ej framkom förr än eftermiddagen. Herr Pastor hade redan tagit sin Middagslur, som varade en par timmar. Ändteligen fick jag tillträde; dock skedde samtalet ute på bron. Jag till[-]kännagaf, att jag voro studerande och resande tillika; att jag önskade få någon underrättelse om vägarne, hvarefter man

LLL resa genom Jämtland samt en del af Norrige 1819

kunde resa till Sverrige, samt om det vore någon väg ifrån Vessen till Sorselet, hvarpå jag fick en ganska säker underrättelse: "Å ja: reis du och fråg, der Presten far" Han gjorde nemligen hvarje sommare en resa opp åt fjellen för att hålla Guds tienst för Lapparna. Samtalet var kort och godt. Jag gjorde min Compliment och gick till min första värd, hvilken dagen der efter expedierade mig med resepass, som vore gällande för hans district. Resan skedde då tvärs öfver ett näs, som sträcker sig emellan Vessens och Ranens fjord.

Efter 2ne dagar resa både till Lands och sjöss framkom jag till Hæmnæs, samt vidare till Ran och moholmen. Derifrån fortsattes resan till Lands opp efter Ranens Elf ända till Bilågnæset, en by, som ligger vid Elfven. Här träffades Lappar ifrån Arjeplog, den så kallade Lärda Chateheten Fjellman m.fl. hvilka ärnade flytta <sid16> innan kort till Svenska sidan. Efter en veckas rastande på Bilågnæset anträdde resan i sällskap med dessa lappar. och inom 4 dagar kommo vi till Löfmock, derest då firades Bön dag. Derifrån fortsattes resan efter Hornafvan till Arjeplog, dit framkomsten skedde den 1sta September.

Resan var nu lyckligen fulländad; men ändamålet var icke till fyllest vunnet; emedan mina knappa omständigheteer lade så stora hinder i vägen, att den första rese[-]planen ej kunde låta sig göras.

—

Originaltext av L. L. Laestadius / Uppsala Universitetsbibliotek / D 101a /